

PM

Båtklubben och Skatteverket

Denna PM är upprättad med anledning av det beslut som fattades vid Båtriksdagen 2006 att SBU skulle upprätta en vägledning för hur båtklubbar skulle förfara för att undvika beskattning.

Det blir allt vanligare att Skatteverket (nedan SKV) ifrågasätter om båtklubbar är allmännyttiga och därmed begränsat skattskyldiga, i realiteten oftast skattefria.

Det börjar normalt med att SKV skickar ett "Övervägande" om taxering till båtklubben. Klubben får 10 – 14 dagar på sig att besvara Övervägandet. Besvaras inte Övervägandet i tid löper klubben stor risk att bli beskattad i enlighet med Övervägandet. Klubbens första åtgärd bör vara att begära anstånd hos SKV att besvara övervägandet. Det brukar inte vara svårt att få anstånd en månad eller mer, men anstånd måste begäras inom den av SKV angivna svarstiden 10 – 14 dagar. Som motivering kan anges att klubben behöver skäligt rådrum för att sammankalla styrelsen till överläggning i ärendet samt för att ta fram uppgifter och utredning.

Det är viktigt att SBU får reda på när och på vilka grunder båtklubbar angrips av SKV. Skicka därför en kopia av SKV:s övervägande till det regionala förbundet som sedan kan informera SBU.

Skatteregler i korthet

För att en båtklubb skall vara begränsat skattskyldig, för enkelhetens skull används nedan termen skattefri, krävs att den är allmännyttig. Det är klubben som inför SKV har bevisbördan för att den är allmännyttig. Detta förutsätter att samtliga följande krav är uppfyllda:

1. Ändamålskravet
2. Verksamhetskravet
3. Fullföljdskravet
4. Öppenhetskravet

1. Ändamålskravet

En förening anses allmännyttig om den enligt sina stadgar har till huvudsakligt syfte bl. a. att främja vård och uppfostran av barn, utbildning, vetenskaplig forskning, religiösa, välgörande, sociala, politiska, idrottsliga, konstnärliga eller liknade kulturella ändamål, SKV:s broschyr 324 nämner också "friluftsliv" men detta begrepp återfinns inte i lagtexten. Med "huvudsakligt" avses 70 – 80 %.

2. Verksamhetskravet

Det räcker inte att stadgarna anger ett allmännyttigt ändamål, föreningen måste också i sin faktiskt bedrivna verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande tillgodose det allmännyttiga ändamålet.

2. Fullföljdskravet

Minst 80 % av klubbens genomsnittliga nettoavkastning under en femårsperiod skall användas för den allmännyttiga verksamheten. Med avkastning avses fastighets-, rörelse- och kapitalinkomster (ej kapitalvinster) som enligt huvudregeln är skattskyldiga men som blir skattefria i en allmännyttig förening. Även medlemsavgifter samt statliga och kommunala bidrag anses som avkastning vid bedömningen av om fullföljdskravet uppfyllts, trots att de normalt är skattefria.

3. Öppenhetskravet

Klubben får inte vägra någon inträde som delat klubbens målsättning och är beredd att följa dess stadgar. Vissa begränsningar, bl. a. viss geografisk begränsning, tillåts. Detta tyder på att en klubb skulle kunna stadga att nya medlemmar förutsätts bo i en viss kommun. Detta har veterligen inte prövats. I kravet på öppenhet ligger att en medlem inte får uteslutas utan sakliga skäl.

Innebörden av begränsad skattskyldighet

En allmännyttig båtklubb skattar inte för räntor, utdelningar eller kapitalvinster och inte heller för sådana rörelse- och fastighetsinkomster som har naturlig anknytning till klubbens verksamhet eller anses hävdvunna för idrottsföreningar (bingo, lotterier, klubbester etc.)

Moms

En allmännyttig båtklubb anses inte bedriva yrkesmässig verksamhet och är inte skyldig att deklarerat och betala in moms. Den skall alltså inte ta ut moms vid försäljning av varor och tjänster eller vid uthyrning av båt- eller uppläggningsplatser. Den är som slutförbrukare skyldig att betala moms på sina inköp. Denna moms är inte avdragsgill utan blir en kostnad för den allmännyttiga klubben.

Båtklubbar som inte anses allmännyttiga och som bedriver näringsverksamhet (exempelvis hyr ut uppläggningsplatser) är skattskyldiga till moms på samma villkor som andra näringsidkare men får då också dra av momsen från inköp avseende den momspliktiga delen av verksamheten.

Hur skall en båtklubb agera som vill vara allmännyttig och därmed i praktiken skattefri?

Se för det första till att stadgarnas ändamålsparagraf – ofta § 2 – innehåller ett eller flera allmännyttiga ändamål (se avsnittet om Ändamålskravet ovan). Se för det andra till att till 80 % eller mer bedriva en verksamhet som överensstämmer med stadgarnas allmännyttiga ändamål.

Om skattereglerna skall följas strikt blir det utomordentligt svårt för en båtklubb som bedriver hamn – och uppläggningsverksamhet att betraktas som allmännyttig. Hamn – och uppläggningsverksamhet anses nämligen av Regeringsrätten vara ”av ekonomisk natur”. Emellertid finns ett prejudikat avseende Kvarnvikens Båtsällskap (RÅ 85 1:27) som i praktiken modifierar de strikta skattereglerna. Länsrätten och Kammarrätten ville betrakta

Kvarnviken som obegränsat skattskyldig och inte allmännyttig men det ändrade Regeringsrätten på. Regeringsrättens bedömning se Bilaga 1.

Regeringsrätten konstaterar att Kvarnviken vid sidan av ungdomsarbete och tävlingsarrangemang bedriver en betydande ekonomisk verksamhet genom sin hamn – och varvsverksamhet. Denna består i att klubben organiserar medlemmarnas egna insatser och bestrider gemensamma kostnader. Någon anställd personal finns inte (det är bra). Att syftet med hamn – och varvsverksamheten är att minska medlemmarnas kostnader för båt innehav ligger i sakens natur. Enbart storleken av kostnaderna för denna verksamhet har inte någon avgörande betydelse. Den ideella (allmännyttiga) verksamheten liksom klubbens insatser i form av samordning av medlemmarnas arbete vid torr – och sjösättning ”får anses i sin helhet ingå som ett led i fullföljande av sällskapets syfte att främja sjösport”. Regeringsrätten förklarade Kvarnviken ”begränsat skattskyldig” dvs allmännyttig och undanröjde Länsrättens och Kammarrättens domar.

Observera att denna dom inte är populär i SKV som anser att Regeringsrätten varit för generös mot båtklubben. Observera också att Regeringsrättens dom inte var enhällig, av fem domare var det två som ansåg Kvarnviken oinskränkt skattskyldig och som gick på underdomstolarnas linje. Detta medför att SKV gärna försöker hitta omständigheter som avviker från Kvarnviken-domen hos de klubbar man undersöker. Varje fall skall nämligen bedömas individuellt ”utifrån de förutsättningar som finns i det enskilda fallet”(sid 13 i SKV:s Handledning för stiftelser och ideella föreningar).

En båtklubb som enbart bedriver hamn – och uppläggningsverksamhet kan inte räkna med att accepteras som allmännyttig av SKV eller skattedomstolarna, den typen av verksamhet anses vara av ekonomisk natur, se Bilaga 1. Klubben kan visserligen hävda att dess syfte är att främja sjösport och friluftsliv men Kvarnviken-domen ger vid handen att hamn – och uppläggningsverksamheten måste balanseras upp av betydande allmännyttig verksamhet (exempelvis tävlings -, ungdoms – eller utbildningsverksamhet) för att säkra att klubben bedöms som allmännyttig.

Kvarnviken – domen är det hittills enda ledande rättsfallet om båtklubbar. En klubb som angrips av SKV kan också ha nytta av Länsrättens i Skåne dom 2004 ang. Råå Hamnförening, Bilaga 2. Föreningen skall tillhandahålla sina medlemmar hamnplatser i sin hamn i Råå däremot inte, såvitt framgår av domen, uppläggningsplatser. Föreningen är också ett samordningsorgan gentemot kommunen för de ideella kultur -, ungdoms – och idrottsföreningar som är verksamma i hamnen. Föreningen stöder också Sjöräddningssällskapet genom att tillhandahålla och bekosta en ny brygga för Sällskapet i hamnen. Föreningen hävdade att dess syfte var att gynna medlemmarnas intressen inom båt – och sjösport och i övrigt främja friluftslivet på Råå och i Råå Hamnområde. Föreningen åberopade Kvarnviken – domen. Länsrätten godtog föreningens argumentation och fann föreningen allmännyttig. SKV fann sig i denna bedömning och domen har vunnit laga kraft.

Det finns å andra sidan en dom från Kammarrätten i Göteborg också från år 2004 avseende Skärhamns Båtförening som begärt att få avregistreras från moms, Bilaga 3. Föreningen bedrev förutom hamn – och uppläggningsverksamhet sjösäkerhetsarbete i form av föreläsningar under medverkan av Sjöräddningssällskapet. Föreningen åberopade Kvarnviken – domen men blev ändå förklarad fullt skattskyldig och inte allmännyttig av Kammarrätten. Även Länsrätten hade förklarat föreningen fullt skattskyldig och även framhållit flera avvikelser från Kvarnviken – domen i föreningens verksamhet, avgörande för Länsrätten var

att Skärhamns Båtförening varken bedrev ungdomsarbete eller tävlingsarrangemang. Kammarrätten godtog detta men fäste också klart avseende vid att föreningen uppgett att dess syfte var att hålla lägre avgifter för sina medlemmar än vad Tjörns kommun tagit ut.

Sammanfattande synpunkter

- Se till att i klubbens stadgar ange att klubbens syfte är att främja ett eller flera specificerade allmännyttiga ändamål (tävling, ungdom, utbildning etc.).
- Se till att verksamheten också främja dessa allmännyttiga ändamål, vilket är särskilt viktigt om klubben också bedriver hamn- och uppläggningsverksamhet.
- Se till att i årsberättelserna utförligt redovisa den allmännyttiga verksamheten.
- Undvik gärna att ha anställd personal. Se Kvarnvikendomen.
- Om SKV angriper, begär omgående anstånd att svara samt skicka kopia av SKV:s "Övervägande" till det regionala förbundet.
- SBU:s Juridiska Kommitté kan ge råd och tips hur en angripen klubb lämpligen agerar men har inte kapacitet att föra själva skatteprocessen, det görs bäst av lokala krafter.
- Det visar sig ofta vara till fördel att ta kontakt med SKV och diskutera den egna klubbens individuella verksamhet, det finns fall där en klubb lyckats komma överens med SKV och anpassat sin verksamhet så att klubben lyckats bibehålla sin allmännyttiga status.

SKV har gett ut en broschyr RSV 324, utgåva 14.1 som finns på nätet och som bör studeras, gärna innan SKV hör av sig för då är det lättare att anpassa sin verksamhet. SKV har också gett ut andra anvisningar och rekommendationer på nätet om föreningar, bl a om betalning till funktionärer som en båtklubb kan ha nytta av. Den ambitiösa klubben kan också köpa SKV:s "Handledning för stiftelser och ideella föreningar" SKV 327 utgåva 6 från 2005 som är den senaste upplagan. SKV har meddelat att det inte är planerat med någon ny upplaga ännu på ett bra tag så utgåva 6 är fullt up to date.

Stockholm i november 2006

SBU Juridiska Kommittén

